

Kuusamossa Oulangan tutkimusasemalla esiteltiin maaliskuussa 2018 uusinta lohikaloja koskevaa tutkimusta. Kaikkiaan kolmekymmentä uransa alkuvaiheessa olevaa lohikalatutkijaa kokoontui yhteen nimellä NoWPaS tunnettavaan tapaamiseen, joka on järjestetty jo vuodesta 2005 alkaen useissa Euroopan maissa sekä Kanadassa. Edellisen kerran tapaaminen järjestettiin Suomessa vuonna 2007, joten oli korkea aika saada lohikalatutkijat taas kokoontumaan Suomen talvisiin maisemiin!

NoWPaS:n tavoitteena on edistää yhteistyötä ja tiedonvälitystä eri maiden tutkijoiden välillä sekä auttaa uran alkuvaiheen tutkijoita verkostoitumaan alalla menestyneiden varttuneempien tutkijoiden kanssa. Väitöskirjojaan valmistelevalle nuorille tutkijoille tapahtuma tarjoaa myös paljon kaivattua vertaistukea ja ansaitun tauon vaativasta tutkimustyöstä tapaamisen aikana.

Oulangalle NoWPaS:iin kokoontui ennätysmäärä osallistujia kaikkiaan kymmenestä eri maasta. Tieteellisen ohjelman ohella osallistujille oli tarjolla runsaasti suomalaisia kulttuurielämyksiä kuten pilkkimistä, hiihtämistä, saunomista ja tietenkin avantouintia. Pitkien seminaaripäivien jälkeen nämä olivatkin tervetulleita aktiviteetteja. Myönnettäköön, että olimme myös poikkeuksellisen onnekkaita, sillä seminaarimme ensimmäinen päivä päättyi loistavissa merkeissä kauniiden revontulten alla.

NoWPaS tarjoaa osallistujille aina myös tilaisuuden tutustua paikallisiin tutkimusympäristöihin. Tänä vuonna vierailimme Luonnonvarakeskuksen Kainuun asemalla (entinen Kainuun kalantutkimuslaitos), joka on yksi Euroopan suurimmista virtavesitutkimukseen keskittyvistä laitoksista. Paltamossa sijaitseva laitos ylläpitää muun muassa järvilohi-, taimen-, hauki-, kuha-, sekä madekantoja ja tuottaa tutkimuspopulaatioita tieteellisiin tarkoituksiin. Paltamon tutkimuslaitos mahdollistaa ainutlaatuisella tavalla monipuolisen kokeellisen tutkimuksen. NoWPaS:n suomalaisista osallistujista ja järjestäjistä monet olivatkin viettäneet Paltamossa jo runsaasti aikaa, ja kansainväliset vieraat oli hyvin kiinnostuneita laitoksen tarjoamista mahdollisuuksista. Paikalliset kalakannat saivat julkisuutta myös sanomalehti Kalevassa, joka raportoi Alexander Lemopoulosin Oulankajoen taimenten tutkimuksesta NoWPaS:n innoittamana (17.3.2018).

Tapaamisessa kuullut esitelmät oli jaettu pääteemoittain lohikalagenetiikkaan & fysiologiaan, kalakantojen hoitoon & suojeluun sekä ekologiaan & ekosysteemeihin. Meillä oli kunnia kuulla johdattelvat esitelmät eri aihealueisiin alan kokeneemmilta asiantuntijoilta. Ensimmäisen päivän avasi akatemiaprofessori Craig Primmer Helsingin yliopistosta, joka, muiden tutkimusryhmänsä jäsenten ohella, kertoi lohikalajien sukukypsyysien perinnöllisistä tekijöistä ja eri alapopulaatioiden välisistä eroista Tenojoen vesistöissä. Dosentti Katja Anttila Turun yliopistosta perehdytti kuulijat fysiologian merkitykseen kalojen ekologiaan kertomalla, miten sydämen toimintaa tutkimalla voidaan selvittää, kuinka kalat sopeutuvat ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Seuraavan päivän suojelubiologiseen teemaan johdatteli projektipäällikkö FT Pauliina Louhi Metsähallituksesta. Hänen johtamassa, poikkeuksellisen laajassa Freshabit LIFE IP hankkeessa sekä kartoitetaan vesiympäristöjä että parannetaan niiden luontoarvoja ja virkistyskäyttömahdollisuuksia muun muassa kunnostustoimenpiteillä ja kalateitä rakentamalla. Eräs kauimpaa saapuneista vieraista oli professori Andrew Hendry McGill yliopistosta, Kanadasta. Hän esitelmöi ekologien ja evolutiivisten tekijöiden kiinteästä vuorovaikutussuhteesta, ja siitä miten nämä tekijät voivat aikaansaada nopeita muutoksia paikallisissa lohikalayhteisöissä.

Suurta ihailua kuulijoissa aiheutti Aurora Hatanpää Itä-Suomen yliopistosta esittämällä videokuvaa Ala-Koitajoelta, missä sopivia Saimaan järvilohen kutualueita soraistetaan I helikoptereiden avulla! Muidenkin esitelmistä saimme huomata, kuinka tutkimusmenetelmät ja -välineet, kuten kaikuluotaus- ja radiotelemetriamenetelmät, ovat tehostuneet. Taimen- ja lohitutkimus onkin ottanut suuria edistysaskelia ja uusia päänavauksia on jo tehty liittyen esimerkiksi vaelluskäyttämisen perinnöllisyyteen, kalastuksen aiheuttamaan valintaan ja kalojen sisäiseen mikrobiomiin. Viikon aikana saimme kuulla myös edelleen ajankohtaisia tutkimustuloksia liittyen istukkaiden heikkoon selviytymiseen luonnonvesissä muiden mielenkiintoisten aiheiden ohella.

Kaiken kaikkiaan vajaa viikko vierähti loistavissa tunnelmissa kauniissa Oulangan kansallispuistossa ja järjestelyt sujuivat erinomaisesti. Tästä onkin hyvä jatkaa tutkimuksia sekä tietysti kohti seuraavaa NoWPaS tapaamista, Skotlantiin, ensi maaliskuussa. Kaiken tämän mahdollistivat arvokkaat rahoittajat ja sponsorit, joille kuuluu suuri kiitos tapahtuman onnistumisesta!

Mikäli meillä ja maailmalla tapahtuva lohikalatutkimus kiinnostaa ja haluat saada tietoa uusimmista tutkimustuloksista, ota seurantaan @NoWPaS Twitterissä tai @nowpas Instagramissa!